

Dnro 542/D.a.4

Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle
hallituksen esityksestä laiksi poliisin hallinnosta
annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liityviksi
laeiksi (HE 72/2006 vp). Eduskunnassa 21.11.2006
klo 12.15

Esitystä valmisteltaessa ei ole varattu Saamelaiskäräjille lain mukaista tilaisuutta lausua asiasta ja neuvotella siitä (ks. PeVM 17/1994 vp ja PeVI 37/2006 vp). Saamelaisten kielellistä asemaa saamen kielilain mukaisesti ei ole käsitelty.

Toiminnallisen ja taloudellisuuden tehostaminen kihlakuntien poliisilaitosten toimialueita laajentamalla sopii erittäin huonosti saamelaisten kotiseutualueelle, missä kunnat ovat maakuntia suurempia. Enontekiön kunnan maapinta-ala n. 8500 km² on kolmanneksen suurempi kuin Uudenmaan maakunta. Kunta on harvaan asuttua vajaa 1 as/4 km² kohti kun vastaava luku Uudellamaalla on 210 as/km². Välimatkat ovat pitkiä. Muonion ja Enontekiön kuntien käsittämässä Käsivarren kihlakunnassa ajomatka autolla Muonion poliisilaitokselta Käsivarren tullille on noin 200 km. Talven huonolla kelillä kiireellinen hälytys Kilpisjärvelle saattaa tarkoittaa 2-3 tunnin ajomatkaa, mikä on kohtuuton odottelu-aika. Mikäli hälytys koskee Halti-tunturin aluetta, jonne ei ole tietä, on maastossa kuljettava vielä 40 km lisää. Inari-Utsjoen kihlakunnassa ja Sodankylän kihlakunnassa tilanne on vastaava.

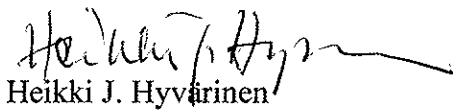
Poliisin toimipisteen muuttaminen saamelaisten kotiseutualueelta sen ulkopuolelle merkitsisi saamelaisten kielellisen aseman heikkenemistä ristiriitaisesti perustuslain perusoikeussäännösten (PL 17.3 § ja 22 §) toteuttamisen kanssa. Saamen kielilain (1086/2003) 11 §:n mukaan saamelaisten oikeudet käyttää myös kihlakunnan viranomaisissa saamen kieltä suullisesti ja kirjallisesti ja saada toimituskirjansa saamen kielellä riippuvat siitä, sijaitsevatko viranomaisen virastot saamelaisten kotiseutualueella vai ei. Kihlakuntamuutokset saattavat vaikuttaa virastojen toimipaikkoihin saamelaisten kielellistä asemaa heikentäen. Saamen kielilain mukainen tarkastelu on esityksessä sivuutettu.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta piti tärkeänä kunta- ja palvelurakennemuutostusta ja kuntajakolakea koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 37/2006 vp), etteivät kuntajaon mahdolliset muutokset heikennä saamelaisille nykyisen lainsäädännön mukaan kuuluvia kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia taikka kulttuuri-itsehallinnon edellytyksiä. Saamelaiskäräjät esittää hallintovaliokunnan harkittavaksi perusteluihin mainintaa, jonka mukaan saamelaisten kotiseutualueeseen kuuluvia kihlakuntia ei yhdistettäisi niin, että saamelaisten kielelliset oikeudet heikkenevät

Puheenjohtaja

Pekka Aikio

Lakimiessihteeri

Heikki J. Hyvärinen

(Lausunnosta päätti 20.11.2006 puheenjohtaja Pekka Aikio)